

RESISTENTIE Wetenschappers hebben een verband ontdekt tussen

frequent vlees eten en het oplopen van 'ziekenhuisbacterie' MRSA

'Bacterie wordt brandhaard'

Door bacteriën die mensen via vlees kunnen oplopen, wordt een simpele infectie mogelijk levensbedreigend. Wetenschappers hebben een verband ontdekt tussen frequent vlees eten en het oplopen van MRSA. Die bacterie vormt een gevaar voor zieke mensen, omdat hij resistent is tegen antibiotica.

DPD

Toen het Amphia Ziekenhuis in Breda zijn nieuwbouwplannen bekendmaakte, trok microbioloog Jan Kluytmans bezorgd bij de Raad van Bestuur aan de bel. „Er zouden weer vooral meerpersoonskamers komen, met veelal gedeeld sanitair. Die huidige inrichting van ziekenhuizen is gebaseerd op het idee dat elke infectie met antibiotica kan worden bestreden. We stevenen af op een tijd waarin dat niet langer het geval is. Bacteriën raken resistent tegen steeds meer antibiotica, terwijl er zelden nieuwe antibiotica worden ontdekt. Een simpele infectie kan daardoor levensbedreigend worden.”

Kluytmans, naast arts ook hoogleraar microbiologie in het VUmc, is niet de enige die daarvoor waarschuwt. Volgens de Wereld Gezondheids Organisatie WHO kunnen resistente bacteriën het einde betekenen van 'de moderne geneeskunde zoals wij die kennen'. In het Amphia worden eenpersoonskamers met eigen sanitair nu tóch de standaard, net als in steeds meer andere nieuwe ziekenhuizen. Kluytmans: „Dat is prettig voor de privacy van de patiënt. Maar ook – naast de gebruikelijke hygiëne –

Microbioloog Jan Kluytmans: 'Bacteriën raken resistent tegen steeds meer antibiotica'.

foto DPD

ken zich de laatste jaren ook op andere plaatsen te ontwikkelen tot resistente varianten. In Nederlandse veestallen zijn ze inmiddels massaal aanwezig.

Dat komt doordat varkens, kippen en kalveren veel antibiotica krijgen toegediend, verklaart Kluytmans, in combinatie met gebrekkige hygiëne. „Via het vee raken mensen besmet: 70 procent van de varkensboeren draagt de MRSA-bacterie. Bij mensen die niet met vee werken, is dat één op duizend. Boeren en veeartsen die in het ziekenhuis belanden, worden daarom standaard geïsoleerd.” In Nederlandse ziekenhuizen is het besmettingsgevaar van resistente bacteriën volgens Kluytmans nog „goed beheersbaar”. „Infectiepreventie is hier beter geregeld dan in vrijwel alle andere landen. Maar dat wordt lastiger nu mensen in het dagelijks leven risico lopen om met MRSA besmet te raken. Met levende varkens komen de meeste mensen zelden of nooit in contact, met vlees wel. Daar komt bij dat antibiotica en resistente bacteriën via poep en plas van vee maar ook van mensen die antibiotica gebruiken, in het milieu terecht komen. Via mest en water kunnen groenten besmet raken. Resistentie is een ecologisch probleem aan het worden. Een varkenshouder of patiënt uit een buitenlands ziekenhuis kun je nog wel isoleren, maar als je alle patiënten preventief moet testen, lopen de kosten hoog op. Resistente bacteriën zijn een potentiële brandhaard.” Daar raken steeds meer partijen van doordrongen. Onder druk van de politiek is het antibioticagebruik in de veehouderij sinds 2010 al met de helft teruggedrongen.

Maar daarmee zijn we er nog lang niet, weet Kluytmans. „Om het probleem beheersbaar te houden, moeten we nu investeren. Ook in hygiëne en voorlichting. Niemand hoeft kip te laten staan. Maar verhit het goed, zodat de bacteriën doodgaan. En snij geen tomaten op de snijplank waar je net kip op hebt gesneden.”

een efficiënte manier om besmetting van andere patiënten te voorkomen.” Bacteriën waar antibiotica geen vat op hebben, zoals de 'ziekenhuisbacteriën' MRSA en ESBL, komen steeds vaker voor. Tot zo'n tien jaar geleden kwam de MRSA-bacterie bijna alleen voor bij mensen die in een buitenlands ziekenhuis hadden gelegen, waar laks was omgesprongen met antibiotica en hygiëne. Maar ongevaarlijke bacteriën (zoals *Staphylococcus aureus* en *E.coli*) blij-